Erref. kodea: LAF-219-191 [41]

Izenburua: Hainbatetik jasotako lanak:

Irigoien, Alfonso: *Ura eta lurra*

Ura eta lurra

Pierres Lafitte-ri bihotz-z

[signature]

Ura eta lurra

Ura
eta
lurra
naiz,
aiz,
da.
Ala da
eta
gera,
danok
amaren sabeletik
negarrez
sortuak.

Emen Euskalerria

Zatoz, zatoz gugana
usoa.
Aizoa
zuretzat duzu
osoa,
elurrez portuak zuri.
Zatoz, zatoz gugana.
Mundu berri bat
obea,
gurea,
begira dugu.
Lorea
badakar azia guri.
Zatoz, zatoz gugana
usoa.
Aizoa
zuretzat duzu
osoa,
elurrez mendiak zuri.
Zatoz, zatoz gugana.

Uso zuria errazu
Norat joaiten zira zu

Geroago ere

Odol zati bero hori
oraindik
badabil
golperik golpe
trabak baztertuz,
aire garbiaz
zaiñak suspertuz,
libre jarriaz
golperik golpe.

Mailluaren golpez

Itxaso sakona
ezta ezer
bihotzeko leiza zuloaren ondoan.
Bihotzeko leiza zuloa
ezta ezer
illunaren ondoan.
Illunikan eztago
argi printzarik gabe,
burdinginitzarik gabe.

Ay... ay... ay... ayayai... ja... jajay.

Irrintzia atzeman nuen menditik
Urkiola-ra egindako jira batean
eta arrezkero nire eztarrian dago,
noan bideetatik zear,
deadar zulatzaille bat bezala,
eta eztit iñork lapurtu ahalko
bere lekuan baitago,
—irrintzia erriarena baita—
eta behar zuen tokia
aurkitu baitu:
Justiziazko libertadea nahi duen gizonaren bularra.

Urratzik uratz

Oiñez goaz
aizeen kontra,
euskal aritza.
Oiñez goaz
arririk arri
uraren gisa.
Oiñez goaz,
goaz, goaz, goaz
eta
oraindik zutik gaude,
torre baten jabe.

Gernika

Uri bat dago Bizkaian
zauri bat dauka sustraian,
metrallaz bere matraillan
egiña suzko garaian.

Zutik

Domuru santuru,
eznago seguru.
Baditut sepultura bi
t'amabi logura
buruan
uluan.
Baditut eskultura bi
t'amabi pintura
zokoan
gogoan.
Baditut estulgura bi
t'amabi lillura
erreta,
gordeta.
Domuru santuru,
eznago seguru:
Amabi logura
amparo gabe.
Amabi pintura
nekeen jabe.
Amabi lillura
galduak dande.
Gizona dan guztiak altza beza burua.

Ollarrarekin

Kukurruku, Kukurruku!
Zer daukazu, zer nai duzu?
Amabi mizpira ustel
iretsi ditut.
Amabi esnatze goibel
gaitzetsi ditut.
Bekar aiña kabi epel
onetsi ditut.

Kukurruku, Kukurruku!
Zer daukazu, zer nai duzu?
Amaika gerrate triste
zabaldua naiz.
Amaika morroe gazte
estaldua naiz.
Esperantzaz ainbat este
afaldua naiz.

Kukurruku, kukurruku!
Zer daukazu, zer nai duzu?
Ametsa bakearekin
dut astero.
Kunplitzen ezpada ezin
dan ezkero,
eguna argitu dedin
dut espero.

Mendi eta aranetako gizonok

Euskalerria
solo bat da.
Behar da landu
arrastaka
edo
arrastoka.

Diztira

Euskalerriko lurra
zapalduko dugu..
Euskalerriko aizea
sentituko dugu.
Euskalerriko arnasa
artuko dugu.
Euskalerriko boza
edatuko dugu.
Euskalerriko izarra
aurkituko dugu.
Euskalerriko lurra
arrotu dedin.
Euskalerriko aizea
karizian bikaiña izan dedin.
Euskalerriko arnasa
birikiak betetzekoa izan dedin.
Euskalerriko boza
munduan zear fruitu emaille izan dedin.
Euskalerriko izarra
diztiratsua izan dedin.
Euskalerriko gizonak
anaiak izan ditezen betiko.

Argintzan

Euskalerri bat
sortuko dugu
aizeetara
zabal zabala.

Zimentarri bat
sartuko dugu
bihotzetara
zapal zapala.

Areitz orri bat
artuko dugu
eskuetara
sozial soziala.

3

Ura eta lurra

Diztirak

Bizi dan baten
bihotz taupada txikiena,
itzetan sortu diran poema guztiak baiño baliotsuagoa da.

Bizi dan baten
amodio printza bakar bat
zeru osoa baiño bikaiñagoa da.

Bizi dan baten
sufrimentu erraiñu bat
infernu osoa baiño gogorragoa da.

Bizi dan baten
itza
giltza
da
mundukoak formatzen dugun izpiritu osoarena.

Printza

Entzun!
Izarrak begirik
eztutenean,
gabean diztira motelak
bialtzen
ditunean illargiak,
barrengo eztena
marrumaka asten
zaidanean paseatzen,
orduan,
zure irri apurtuan
garra
sentitzen dut,
bakartadean ~~[illegible]~~
bakarti,
saguzar beltza.

Zatoz!

Persona k egoki
eztandenean,
egunez erriko auzoan
argirik
eztunean eguzkiak,
egarri sikua
deseo sendoan
dudanean arraildua,
orduan,
zure irri apurtuan
garra
sentitzen dut,
Kanpantorrean
kantari,
saguzar beltza.

Eta,
ikara gorrian
paratutzen naiz,
gizona somatzen dudala
galdua
illunpeen zuloetan,
urduri edaten
mingaiña luzatuz
lur (gatz egin diranetan).
Orduan,
nire ortzen gorputzera
otza
pasatzen zait,
dardaraziaz
dardar,
saguzar beltza.

Airea

Nora oa aizea?
Nora oa? Nora?
Zimoi gabe galdua,
timoi gabe peoi,
abiada luzean,
espazio utsean,
suberteen morroi?

Nora oa gogoa?
Nora oa? Nora?
Indar gabe makurra,
indar gabe baldar?
Lagunaren asmasa
eztanean eskasa
aizea ondo ar.

Nora oa aizea?
Nora oa? Nora?
Birikien barruan
birikien ziri?
Osasuna zabaltzen,
miseria zapaltzen
txirulirun liri?

Bidean zear

Egun batean
gizon baten
eta bestearen
eta bestearen
itzal pillatua
deadarka
asiko da
eta
zapaltzen duen arria
azpiratuko du
eta
arrian
zimentua artuko du
mundu justuago bat eraiki-
tzeko.

Iruñeko Lore Joko Universitarioetan lendabiziko saria.
1967 maiatzaren 13-an.

Gtr Alfonso Irigoyen.

FSC
MIXTO
FSC® C001636